

Sygn. akt II Ca 955/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Wiesława Buczek – Markowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 19 listopada 2013 r. w S.

sprawy z powództwa E. C.

przeciwko M. R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 4 czerwca 2013 r. sygn. akt III C 1320/12 upr.

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie: (I) zasądził od pozwanej M. R. na rzecz powoda E. C. kwotę 5 124,66 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 22 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty; (II) oddalił powództwo w pozostałej części oraz (III) zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 850 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosła pozwana, zaskarżając go w punktach I i III i zarzucając:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału polegającą na przyjęciu, że pomiędzy stronami doszło w dniu 6 lutego 2012 r. do ugodowego rozwiązania stosunku zlecenia, podczas gdy faktycznie rozwiązanie umowy zlecenia nastąpiło na skutek jej wypowiedzenia przez I. D. i M. B. (1) pismem z dnia 14 lutego 2012 r.;

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na niewłaściwym rozliczeniu należnego pozwanej honorarium poprzez nieuwzględnienie faktu, że kwota 1 100 zł została wpłacona przez E. K., a także nierozliczeniu uiszczonych przez pozwaną podatku VAT w kwocie 1 604,92 zł;

- obrazę prawa materialnego poprzez błędną jego wykładnię tj. art. 746 § 1 k.c. polegającą na nieuwzględnieniu faktu, iż wypowiedzenie umowy zlecenia nastąpiło bez ważnego powodu, co winno skutkować przyjęciem, iż powód powinien naprawić pozwanej szkodę i błędnym przyjęciu, iż kwota 5 000 zł stała się po stronie pozwanej świadczeniem nienależnym.

Tak zarzucając, pozwana wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w całości przy uwzględnieniu kosztów postępowania sądowego za obie instancje ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację pozwanej, powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie

Legitymacja czynna powoda wynika z ważnej i skutecznie zawartej umowy cesji pomiędzy I. D. i E. C. (art. 509 § 1 k.c., k.41).

Wierzytelność dochodzona w niniejszym postępowaniu wynika z przepisu art. 410 § 1 i 2 w zw. z art. 405 k.c. i art. 746 § 1 k.c.

Art. 746 § 1 k.c. stanowi, że dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę.

W niniejszej sprawie umowa zlecenia zawarta została pomiędzy I. D. a M. R.. Co prawda pisemne potwierdzenie zawarcia umowy (k.8) nie zawiera podpisu zleceniodawcy, jednakże fakt zawarcia owej umowy nie jest sporny między stronami. W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle przedłożonej do akt sprawy umowy, w której jako zleceniodawca wymieniona została jedynie I. D. oraz w świetle zeznań stron oraz świadków przyjąć należy, iż tylko I. D. była zleceniodawcą. Podkreślić należy, że sama pozwana w odpowiedzi na pozew wskazywała, iż umowa zawarta została pomiędzy I. D. a pozwaną (k.70). Powyższe potwierdzają zeznania E. K. (k.120) oraz I. D. (k.121) i M. B. (1) (k.122). Z ich zeznań a także z zeznań powoda wynika, że tylko I. D. zlecała pozwanej prowadzenie sprawy. Podkreślić należy, że z faktu, iż także M. B. (1) udzieliła pozwanej pełnomocnictwa do reprezentowania jej osoby przed Sądami nie może wyprowadzać wniosku, iż także ona była stroną umowy zlecenia. Czy innym jest bowiem stosunek zlecenia a czym innym stosunek pełnomocnictwa. Nawet przyjęcie, że przedmiotem zlecenia było zastępowanie przed Sądem zarówno I. D. jak i M. B. (2) nie wyklucza przyjęcia, iż takiego zlecenia udzieliła jedynie I. D.. Sąd zauważa, że co prawda także M. B. (1) wypowiedziała umowę zlecenia (k.28) jednakże przyjąć należy, iż mogła ona wypowiedzieć jedynie pełnomocnictwo, które udzieliła pozwanej. Jak sama zeznała to „siostra wynajęła pozwaną, żeby reprezentowała nas” (k.122) a zatem nie była ona stroną zawartej umowy zlecenia a jedynie udzieliła pełnomocnictwa pozwanej w wykonaniu zawartej przez I. D. umowy zlecenia.

Bez znaczenia dla ustalenia strony podmiotowej zawartej umowy jest kwestia sposobu zapłaty wynagrodzenia. Faktem bezspornym jest, iż wynagrodzenie to uiścił częściowo E. C. a częściowo E. K.. Ze zgodnych zeznań świadków wynika, iż E. K. – kuzynka I. D. pożyczyła jej pieniądze. E. C. wpłacił pieniądze ponieważ równolegle działał jako pełnomocnik I. D.. Wzajemne uzgodnienia między stronami co do tego kto i z jakiego tytułu dokona płatności z umowy zlecenia nie przesadzają o tym, że wpłacający jest stroną umowy.

Wypowiedzieć umowę zlecenia można w każdym czasie. Stosownie do cytowanego powyżej art. 746 § 1 zd. 2 k.c. w takim wypadku należy zwrócić przyjmującemu zlecenie poniesione wydatki oraz część wynagrodzenia odpowiadającego jego dotychczasowym czynnościom. Jeżeli wynagrodzenie zostało już w całości zapłacone, to w części, jaka nie odpowiada dotychczas działanym czynnościom stanowi świadczenie nienależne (art. 410 § 2 k.c.).

Przedmiotem zawartej umowy zlecenia było przede wszystkim prowadzenie sprawy o dział spadku, co jednoznacznie wynika z umowy z dnia 6 listopada 2009 r. (k.8). Na podstawie zgodnych zeznań stron i świadków przyjąć należy, iż zakres przedmiotowy owej umowy został w toku jej wykonywania rozszerzony także o prowadzenie sprawy o spis inwentarza. Istota sporu w sprawie sprowadzała się do ustalenia w jakim stosunku pozostają zdziałane do momentu wypowiedzenia umowy czynności w stosunku do wszystkich umówionych. Ocena dokonana przez Sąd Rejonowy, że przyjąć należy, iż dokonane do czasu wypowiedzenia czynności stanowią połowę czynności przewidzianych przez umowę jest prawidłowa. Zważyć bowiem należy, iż pozwana w ogóle nie rozpoczęła wykonywania czynności związanych z zastępowaniem zleceniodawczyni przed Sądem w sprawie o dział spadku a prowadziła jedynie postępowanie przed komornikiem o dokonanie spisu inwentarza. Apelacja zresztą zdaje się nie kwestionować stosunku owych czynności do przedmiotu całej umowy uznając nawet, iż czynności dotychczas zdziałane przez pozwaną „nie były objęte zawartą przez zleceniodawczynię z pozwaną umową zlecenia”.

Zdaniem pozwanej, zastosowanie w sprawie znaleźć winien przepis art. 746 § 1 zd. 2 in fine, zgodnie z którym w razie wypowiedzenia umowy bez ważnej przyczyny dający zlecenie winien naprawić szkodę. Z przepisu tego wynika przysługiwanie pozwanej określonego roszczenia, które uwzględnienie warunkowane jest nie tylko wykazaniem przesłanek stanowiących jego podstawę ale także jego zgłoszeniem w procesowej formie. Domaganie się naprawienia szkody wywołanej wypowiedzeniem umowy bez ważnej przyczyny może przybrać formę powództwa (także wzajemnego) a także zarzutu potrącenia, jeżeli z roszczeniem o zwrot części wynagrodzenia występujący druga strona umowy. W niniejszej sprawie pozwana takiej obrony nie podjęła.

Celem wyczerpania krytyki apelacji pozwanej, wskazać należy, iż nie ma również podstaw do pomniejszania należnego powodowi świadczenia o uiszczony podatek VAT. To bowiem, czy i w jakiej wysokości podatek uiszcza pozwana oraz to czy i w jakiej formie możliwy jest jego zwrot, pozostaje poza zakresem niniejszego postępowania.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

W punkcie II Sąd orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3, 99 i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490)